İSTANBUL SABAHATTİN ZAİM ÜNİVERSİTESİ MÜHENDİSLİK VE DOĞA BİLİMLERİ FAKÜLTESİ

ELEKTRİK-ELEKTRONİK MÜHENDİSLİĞİ BÖLÜMÜ

BİTİRME ÇALIŞMASI

2021

3 DOF KARTEZYEN ROBOT SİSTEMİ KONTROL YAZILIMI TASARIMI VE UYGULAMASI

MUHAMMED HAMZA ASLAN

FURKAN GÜLSEROĞLU

DANIŞMAN DR. ÖĞR. ÜYESİ GÖKHAN ERDEMİR

ÖZET

Kartezyen robotlar 3 eksenleri lineer olarak kontrol edilen ve birbirlerine dik açılarla yerleştirilmiş endüstriyel robotlardır. Kayan üç eklemi sayesinde uzaysal ortamda erişim sağlar. Tekrar gerektiren taşıma, paketleme, istifleme gibi işlemlerde oldukça işlevsel cihazlardır.

Projemize ilk olarak daha önce yapılan tasarımları inceleyerek başladık, birkaç farklı tasarım üzerinde yoğunlaştık ve danışman hocamız Gökhan Erdemir ile yaptığımız görüşmeler sonucu robotun son şekline karar verdik. Daha sonra tasarımı FUSİON 360 programını kullanarak bilgisayar ortamında oluşturduk.

Gerekli malzemeleri, Vidalı mil, mil, mil tutucu, rulman, kaplin, yataklı rulman, limitler ve kabloları internet alışverişi ile temin ettik ayrıca kendimiz gerekli özel tasarladığımız metal parçaları kestirdik.

Parçaları birleştirip Kartezyen robotun iskeletini tamamladıktan sonra 3 adet servo motor ile sistemin hareketini sağladık, motor sürücü kartları ve arduino üzerinden gerekli yazılımları tamamladık.

İÇİNDEKİLER

ÖZET	j
MALZEME LİSTESİ	iii
FUSION 360 TASARIM	iv
GIRİŞ	V
LİTERATÜR TARAMASI	V i
YÖNTEM, UYGULAMA VE TESTLERYÖNTEM	Vİ
YONTEMUYGULAMATESTLER VE SONUÇLAR	VI.
SONUÇ	vii
GELECEK ÇALIŞMALAR	ix
KAYNAKÇA	X
FKLFR	x i

MALZEME LİSTESİ

1. 12 ADET 3D YAZICI MİL TUTUCU

2. 6 ADET KROM KAPLI MİL

3. 3 ADET TRAPEZ VİDALI MİL

4. 3 ADET KAPLİN

5.12 ADET LİNEER RULMAN

6 .6 ADET YATAKLI RULMAN

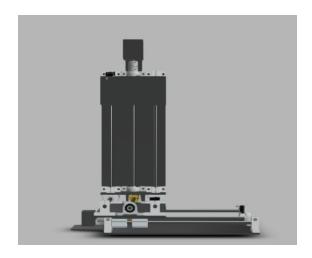

FUSION 360 TASARIM

1.TASARIM

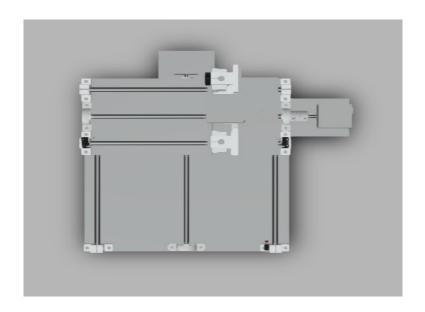
ÖNDEN GÖRÜNÜM

Şekil 1.1

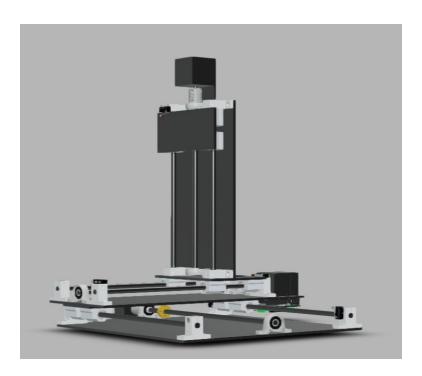
ÜSTTEN GÖRÜNÜM

ŞEKİL 1.2

ÇAPRAZ GÖRÜNÜM

ŞEKİL 1.3

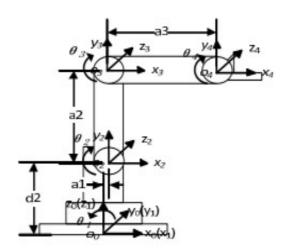
MATEMATİKSEL DENKLEMLER

2. 3 DOF ROBOTIC MANIPULATOR KINEMATIC ANALIZI

2.1 İleri kinematik hesabı

Aşağıda 3 DOF robot manipülatörün parametreleri cebirsel ifadeler ile belirtilmiştir.

Şekil 2.1 – 3 DOF manipülatör koordinat sistemi

No.	θ_i	a_{i-1}	a_{i-1}	d_i
1	θ_1	0	0	0
2	θ_2	-90°	a_1	d_2
3	θ_3	0	a_2	0
4	θ_4	0	a_3	0

θi z ekseni etrafındaki dönüş açısıdır

a-1, x-1 ekseni etrafındaki bükülme açısıdır

a-1, eksenler arası mesafedir (x i-1 ile x i arası)

d, eksenler arası mesafedir. (z i-1 ile z i arası

Bitişik eklemler arasındaki dönüşüm matrisleri parametreleri değiştirilerek elde edilebilir.

$${}_{1}^{0}\mathbf{T} = \begin{bmatrix} \cos\theta_{1} & -\sin\theta_{1} & 0 & 0\\ \sin\theta_{1} & \cos\theta_{1} & 0 & 0\\ 0 & 0 & 1 & 0\\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{bmatrix}$$
(1)

$${}^{1}_{2}\mathbf{T} = \begin{bmatrix} \cos\theta_{2} & -\sin\theta_{2} & 0 & a_{1} \\ 0 & 0 & -1 & 0 \\ \sin\theta_{2} & \cos\theta_{2} & 0 & d_{2} \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{bmatrix}$$
 (2)

$${}^{2}_{3}\mathbf{T} = \begin{bmatrix} \cos\theta_{3} & -\sin\theta_{3} & 0 & a_{2} \\ \sin\theta_{3} & \cos\theta_{3} & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{bmatrix}$$
(3)

$${}_{4}^{3}\mathbf{T} = \begin{bmatrix} \cos\theta_{4} & -\sin\theta_{4} & 0 & a_{3} \\ \sin\theta_{4} & \cos\theta_{4} & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{bmatrix}$$
(4)

Bu nedenle, taban arasındaki dönüşüm matrisi ve uç aktüatör aşağıdaki gibidir.

$${}_{4}^{0}\mathbf{T} = {}_{1}^{0}\mathbf{T} {}_{2}^{1}\mathbf{T} {}_{3}^{2}\mathbf{T} {}_{4}^{3}\mathbf{T}$$

$${}_{\theta}^{4}T = \begin{bmatrix} n_{x} & o_{x} & a_{x} & p_{x} \\ n_{y} & o_{y} & a_{y} & p_{y} \\ n_{z} & o_{z} & a_{z} & p_{z} \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{bmatrix}$$

$$\begin{aligned} & n_x = (c_1c_2c_3 - c_1s_2s_3)c_4 - (c_1c_2s_3 + c_1s_2c_3)s_4 \\ & n_y = (s_1c_2c_3 - s_1s_2s_3)c_4 - (s_1c_2s_3 + s_1s_2c_3)s_4 \\ & n_z = (s_2c_3 + c_2s_3)c_4 - (s_2s_3 - c_2c_3)s_4 \\ & o_x = -(c_1c_2c_3 - c_1s_2s_3)s_4 - (c_1c_2s_3 + c_1s_2c_3)c_4 \\ & o_y = -(s_1c_2c_3 - s_1s_2s_3)s_4 - (s_1c_2s_3 + s_1s_2c_3)c_4 \\ & o_z = -(s_2c_3 + c_2s_3)s_4 - (s_2s_3 - c_2c_3)c_4 \\ & a_x = s_1 \\ & a_y = -c_1 \\ & a_z = 0 \\ & p_x = (c_1c_2c_3 - c_1s_2s_3)a_3 + a_2c_1c_2 + a_1c_1 \\ & p_y = (s_1c_2c_3 - s_1s_2s_3)a_3 + a_2s_1c_2 + a_1s_1 \\ & p_z = (s_2c_3 + c_2s_3)a_3 + a_2s_1c_2 + a_2s_1 \\ & p_z = (s_2c_3 + c_2s_3)a_3 + a_2s_1c_2 + a_2s_1 \\ & p_z = (s_2c_3 + c_2s_3)a_3 + a_2s_1c_2 + a_2s_1 \\ & p_z = (s_2c_3 + c_2s_3)a_3 + a_2s_1c_2 + a_2s_1 \\ & p_z = (s_2c_3 + c_2s_3)a_1 + a_2s_1c_2 + a_2s_1 \\ & p_z = (s_2c_3 + c_2s_3)a_1 + a_2s_1c_2 + a_2s_1 \\ & p_z = (s_2c_3 + c_2s_3)a_1 + a_2s_1c_2 + a_2s_1 \\ & p_z = (s_2c_3 + c_2s_3)a_1 + a_2s_1c_2 + a_2s_2 + a_$$

2.2 Ters kinematik hesabı

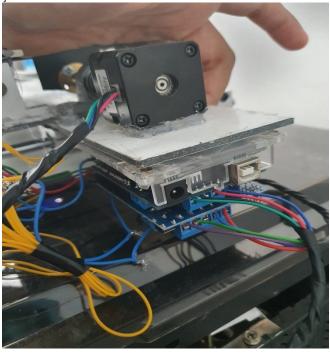
$$\begin{array}{l}
{}^{0}\mathbf{T}^{1}(\theta_{1}){}^{0}\mathbf{T} = {}^{4}\mathbf{T} = {}^{1}\mathbf{T}^{2}\mathbf{T}^{3}\mathbf{T} = \begin{bmatrix}
\cos\theta_{1} & \sin\theta_{1} & 0 & 0 \\
-\sin\theta_{1} & \cos\theta_{1} & 0 & 0 \\
0 & 0 & 1 & 0 \\
0 & 0 & 0 & 1
\end{bmatrix} \begin{bmatrix}
n_{x} & o_{x} & a_{x} & p_{x} \\
n_{y} & o_{y} & a_{y} & p_{y} \\
n_{z} & o_{z} & a_{z} & p_{z} \\
0 & 0 & 0 & 1
\end{bmatrix} \\
= \begin{bmatrix}
\cos\theta_{1}n_{x} + \sin\theta_{1}n_{y} & \cos\theta_{1}o_{x} + \sin\theta_{1}o_{y} & \cos\theta_{2}a_{x} + \sin\theta_{2}o_{y} & \cos\theta_{2}a_{x} + \sin\theta_{2}o_{y} \\
-\sin\theta_{1}n_{x} + \cos\theta_{1}n_{y} & -\sin\theta_{2}o_{x} + \cos\theta_{2}o_{y} & -\sin\theta_{2}a_{x} + \cos\theta_{2}o_{y} \\
n_{z} & o_{z} & a_{z} & p_{z} \\
0 & 0 & 0 & 1
\end{bmatrix}$$

3.1 ELEKTRONİK DEVRE TASARIMI

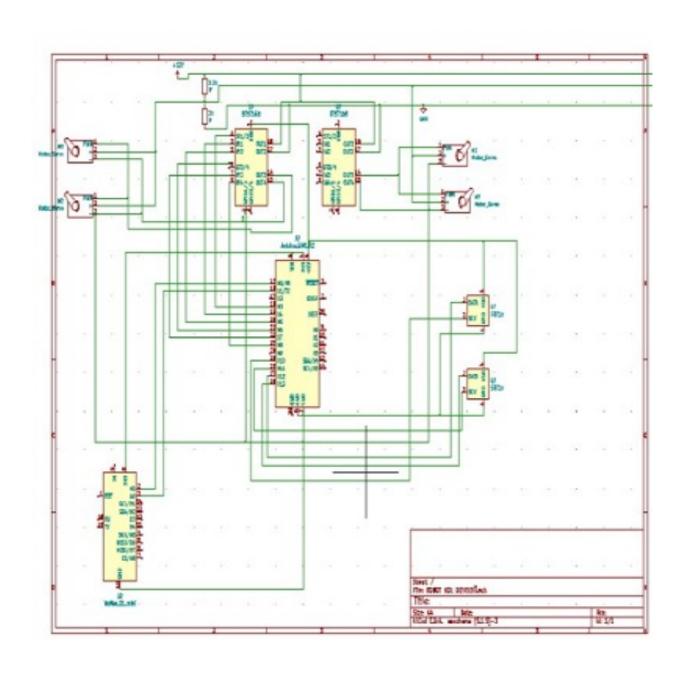
3.1.1 TASARIMDA KULLANILAN DEVRE ELEMANLARI

Ardunio Uno Motor shield v1 Motor shield v2 sy35st26-0284a Step motor sy42sth47-1206b Step motor sy35st28-0504a Step motor Kablolar Limiterlar

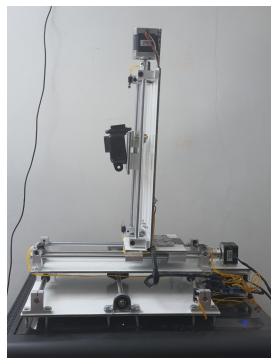

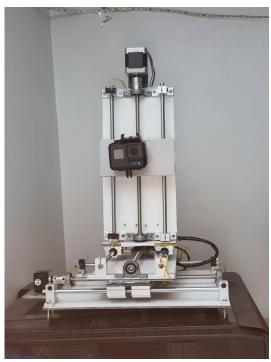

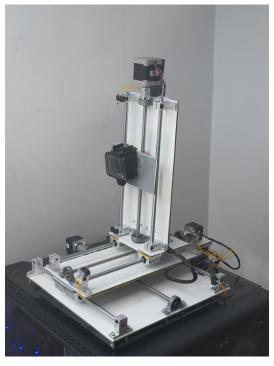
3.1.2 ELEKTRONİK DEVRE ŞEMASI

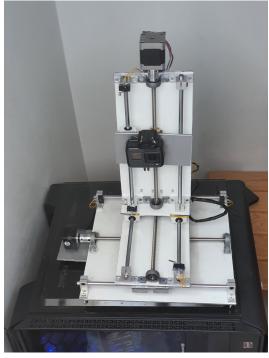

PROJEDEN RESIMLER

KAYNAKÇA

[1]	maker.pro/arduino/tutorial/how-to-make-arduino-and-processing-ide-communicate
[2]	processing.org/reference/libraries/
[3] int-on	forum.processing.org/two/discussion/20226/how-to-read-serial-string-from-arduino-as- n-processing
[4]	learn.adafruit.com/adafruit-motor-shield-v2-for-arduino
[5]	learn.adafruit.com/adafruit-motor-shield/using-stepper-motors
[6]	cdn-learn.adafruit.com/downloads/pdf/adafruit-motor-shield.pdf

EKLER

ARDUINO CODES

```
#include <AFMotor.h>
#include <Wire.h>
#include <Adafruit_MotorShield.h>
String readString;
int btnx1 = 0;
Adafruit_MotorShield AFMS = Adafruit_MotorShield();
AF_Stepper motorx(220, 1);
Adafruit StepperMotor *myMotory = AFMS.getStepper(200, 1);
Adafruit StepperMotor *myMotorz = AFMS.getStepper(200, 2);
 int dly = 20;
int x = 0;
 int y = 0;
 int z = 0;
int times = 1;
 int i=0;
 int gecicix =0;
 int geciciy =0;
 int geciciz =0;
 int cikartx = 0;
 int cikarty = 0;
 int cikartz = 0;
int k = 1;
 int delayhizi = 1;
void setup() {
 Serial.begin(9600);
                            // set up Serial library at 9600 bps
 Serial.println("Stepper test!");
 pinMode(btnx1, INPUT); // button as input
 digitalWrite(btnx1, HIGH); // turns on pull-up resistor after input
AFMS.begin();
motorx.setSpeed(120);
myMotory->setSpeed(255);
myMotorz->setSpeed(255);
void loop() {
if (Serial.available()) {
for (int bekletum = 1; bekletum > 0; bekletum=bekletum) {
 Serial.println("tumbekliyor"); //
  int sec = Serial.read();
if (sec == 'k'){
    x=0;
    gecicix=9999;
    cikartx=9999;
    y=0;
    geciciy=9999;
    cikarty=9999;
    z=0;
    geciciz=9999;
   cikartz=9999;
  if (\sec = 'x'){
    while (Serial.available()) {
     char c = Serial.read();; //gets one byte from serial buffer
     readString += c; //makes the String readString
     delay(50); //slow looping to allow buffer to fill with next character
      if (readString.length() >0) {
      x = readString.toInt(); //convert readString into a number
      //Serial.println(x); //so you can see the integer
      readString="";
```

```
Serial.print(" serial read x = ");
    Serial.println(x);
    delay(dly);
    //x=x*25;
    bekle=-1;
  else if (\sec = 'y'){
   for (int bekle = 1; bekle >0; bekle==bekle){///////////
    while (Serial.available()) {
    char c = Serial.read(); //gets one byte from serial buffer
    readString += c; //makes the String readString delay(50); //slow looping to allow buffer to fill with next character
     if (readString.length() >0) {
     y = readString.toInt(); //convert readString into a number //Serial.println(x); //so you can see the integer
     readString="";
    Serial.print(" serial read y = ");
    Serial.println(y);
    delay(dly);
    if (Serial.read() == 'c') {/////////
    //y=y*25;
    bekle=-1;
  else if (\sec = 'z'){
   while (Serial.available()) {
    char c = Serial.read(); //gets one byte from serial buffer
    readString += c; //makes the String readString
    delay(50); //slow looping to allow buffer to fill with next character
     if (readString.length() >0) {
     z = readString.toInt(); //convert readString into a number
     //Serial.println(x); //so you can see the integer
     readString="";
    Serial.print(" serial read z = ");
    Serial.println(z);
    delay(dly);
    if (Serial.read() == 'c') {/////////
    //z=z*25;
    bekle=-1;
bekletum=-1;
    delay(dly);
}//bekletum
 Serial.print(" x = ");
 Serial.print(x);
 Serial.print(" y = ");
 Serial.print(y);
 Serial.print(" z = ");
 Serial.print(z);\\
 Serial.println();
 k=1;
 cikartx = gecicix;
 for (i=0; i<(x-cikartx)*times; i++)
   Serial.println("calısması lazım");
   motorx.step(25, FORWARD, DOUBLE);
   delay(delayhizi);
```

```
while(digitalRead(btnx1) == LOW){}
      motorx.step(25, BACKWARD, DOUBLE);
      Serial.println("Emergency");
      i=(x-cikartx)*times;
      delay(10);}
  if (k = 1){
   gecicix = x;
   \dot{\mathbf{k}} = 0;
k=1;
if (x+1 \le gecicix){
  for (i=0; i<(cikartx-x)*times; i++){
 Serial.println("calısması lazım");
 motorx.step(25, BACKWARD, DOUBLE);
 delay(delayhizi);
      while(digitalRead(btnx1) == LOW){
      motorx.step(25, FORWARD, DOUBLE);
      Serial.println("Emergency");
      i=(cikartx-x)*times;
      delay(10);}
 if (k = 1)
  gecicix = x;
  \dot{\mathbf{k}} = 0;
  }
k=1;
cikarty = geciciy;
 if (y > geciciy) {//////////////yyyyyyyyyyy
 for (i=0; i<(y-cikarty)*times; i++){
  Serial.println("calısması lazım");
  myMotory->step(25, FORWARD, DOUBLE);
  delay(delayhizi);
      while(digitalRead(btnx1) == LOW){
      myMotory->step(25, BACKWARD, DOUBLE);
      Serial.println("Emergency");
      i=(y-cikarty)*times;
      delay(10);}
  if (k = 1){
  geciciy = y;
  k = 0;
  }
 }
k=1;
if (y+1 < geciciy) {
    for (i=0; i<(cikarty-y)*times; i++){
 Serial.println("calısması lazım");
 myMotory->step(25, BACKWARD, DOUBLE);
 delay(delayhizi);
      while(digitalRead(btnx1) == LOW){
      myMotory->step(25, FORWARD, DOUBLE);
      Serial.println("Emergency");
      i=(cikarty-y)*times;
      delay(10);}
 if (k = 1)
  geciciy = y;
  k = 0;
k=1;
cikartz = geciciz;
for (i=0; i<(z-cikartz)*times; i++){
Serial.println("calısması lazım");
  myMotorz->step(25, FORWARD, DOUBLE);
  delay(delayhizi);
      while(digitalRead(btnx1) == LOW){}
      myMotorz->step(25, BACKWARD, DOUBLE);
```

```
Serial.println("Emergency");
        i=(z-cikartz)*times;
        delay(10);}
   if (k = 1){
geciciz = z;
    \dot{\mathbf{k}} = 0;
k=1;
if (z+1 < geciciz){
  for (i=0; i<(cikartz-z)*times; i++){
  Serial.println("calısması lazım");
myMotorz->step(25, BACKWARD, DOUBLE);
  delay(delayhizi);
        while(digitalRead(btnx1) == LOW){
        myMotorz->step(25, FORWARD, DOUBLE);
        Serial.println("Emergency");
        i=(cikartz-z)*times;
        delay(10);}
  if (k = 1){
   geciciz = z;
   \dot{\mathbf{k}} = 0;
   }
motorx.release();
myMotory->release();
myMotorz->release();
delay(dly);
```

PROCESSING CODES

```
import processing.serial.*;
import controlP5.*;
Serial port;
ControlP5 cp5;
String textValue = "";
String xdeger, ydeger, zdeger;
int delay = 200;
void setup() {
 port = new Serial(this, "COM3", 9600);
 size(400,400);
 PFont font = createFont("arial",20);
 cp5 = new ControlP5(this);
 cp5.addTextfield("x")
   .setPosition(20,100)
   .setSize(40,40)
   .setFont(font)
   .setFocus(true)
   .setColor(color(255,0,0))
   .setAutoClear(false)
 cp5.addTextfield("y")
   .setPosition(70,100)
   .setSize(40,40)
   .setFont(createFont("arial",20))
   .setAutoClear(false) \\
 cp5.addTextfield("z")
   .setPosition(120,100)
   .setSize(40,40)
   .setFont(font)
   .setFocus(true)
   .setColor(color(255,0,0))
   .setAutoClear(false)
 cp5.addBang("gonder")
   .setPosition(170,100)
   .setSize(40,40)
```

```
.getCaptionLabel().align(ControlP5.CENTER, ControlP5.CENTER)
 cp5.addBang("Calibration")
   .setPosition(170,200)
   .setSize(60,40)
   . get Caption Label (). a lign (Control P5. CENTER, Control P5. CENTER) \\
 textFont(font);
void draw() {
 background(0);
 fill(255);
 text("1 = 1 milimetre", 30,60);
 text(textValue, 30,30);
public void gonder() {
 xdeger = cp5.get(Textfield.class,"x").getText();
 port.write('x');
 delay(delay);
 port.write(0);
 port.write(xdeger);
 println(xdeger);
 delay(delay);
 port.write('c');
 ydeger = cp5.get(Textfield.class,"y").getText();
 port.write('y');
 delay(delay);
 port.write(0);
 port.write(ydeger);
 println(ydeger);
delay(delay);
 port.write('c');
 zdeger = cp5.get(Textfield.class,"z").getText();
 port.write('z');
 delay(delay);
 port.write(0);
 port.write(zdeger);
 println(zdeger);
 delay(delay);
 port.write('c');
 delay(delay);
 port.write('v');
 println("gonderildi");
 //cp5.get(Textfield.class,"x").clear(); //gonderlidiye basınca yazıyı siliyor
 //cp5.get(Textfield.class,"y").clear();
//cp5.get(Textfield.class,"z").clear();
public void Calibration() {
 port.write('k');
 delay(delay);
 port.write('v');
void controlEvent(ControlEvent theEvent) {
 if(theEvent.isAssignableFrom(Textfield.class)) {
  println("controlEvent: accessing a string from controller "
        +theEvent.getName()+":
        +theEvent.getStringValue()
  port.write(theEvent.getStringValue());
  int aci = int(theEvent.getStringValue());
  public void aci(String theText) {
 // automatically receives results from controller input
 println("a textfield event for controller 'aci' : "+theText);
```